

במאה ה-14 וה-15 הכריע חיל המגן העממי השויצרי את צבאות האבירים האוסטרים והבורגונדים, כבדי השריון ואדירי המחץ. תקופתנו מורכבת יותר, ואין בה מקום להקבלה כזאת של דמות-צבא אחת אל השנייה. אולם גם בתקופתנו עוד יש ויש מקום לחיל הנגה עממי, — בתנאי שיהיה ראוי לתפקידו, שיוכשר בעוד מועד ויהיה חדור רוח איתנה. משהו למדנו מלקח פינלנד, משהו שרר גם מנסיון האבקות בבלקנים, משהו אפשר ללמוד גם מנכונותו הדרוכה של „משמר הארץ“ הבריטי. והעם, אשר נורלו נחתך בהאבקות המכרעת הזאת יותר מגורלו של כל עם אחר, חייב לסגל לעצמו ממיטב הלקח.

מיוז גנרל ה. רואן-רובינסון

משמר-הארץ בבריטניה

נתפרסם בירחון חיל-הרגלים האמריקני — „Infantry Journal“, דצמבר 1940.

בימים שהגרמנים שטפו-עברו דרך הולנד ובלגיה, ובלב האנשים דמדמה בפעם הראשונה האפשרות של פלישה בדרך הים לאנגליה, התחילו מיד כפרים רבים בבריטניה לחשוב על הגנת המולדת מבית. כך הקימו גם אנחנו בכפרנו גוף מקומי, בטרם התחילה הממשלה לתת דעתה על כך. גייסנו מתנדבים, ואספנו רובי-ציוד, רובי-ספורט ואקדחים, וכן קבענו נקודות-תצפית על הגבעות אשר מסביב. כדי לחסום את הדרכים אספנו כלי-רכב מוטוריים ישנים ועגלות אכרים, ערכנו אותם ליד המעברים, מוכנים לטעינת חצץ, דחפנו אותם לרחבה של הדרך והסרנו את אופניהם. גם חפרנו חפירות כדי לכסות מעצורים אלה באש.

מצב זה ארך רק שבועות אחדים. פריצת החזית בצרפת והאסון שנמנע בדוחק בדונקירק הניעו את הממשלה לעשות את ענין ההגנה המקומית לחובה כללית, ובהתאם לכך הקימה את ארגון „המתנדבים להגנה מקומית“, שנודע בשמו המקוצר L. D. V. (Local Defence Volunteers), אחרי כן שינה את שמו והיה ל-„משמר הארץ“. הארץ נחלקה ל-„מחוזות“, ל-„גושים“ ול-„אזורים“. שיעור יחידת השטח היה מבריגדה ועד מחלקה. הכפר שלי הקים מחלקה חזקה, כבת מאתיים נפש במספר. * מיד צוידנו במערכת רובים נאה, ולרוב הפתעתנו קבלנו גם מערכת מדים שלמה כמעט. לאחר שהמחלקה זכתה להתחלה נאה זו, הפכה עד מהרה להיות גוף צבאי מדי ערב בערב, כתום עבודת היום. נעשה מגרש הקריקט, הפנוי מכלי-משחק, למקום אימון בתרגול-סדר אלמנטרי וברובה. ביום הראשון בשבוע הפכו מכרות הסיד והמחצבות למטווחי-רובה זעירים.

המחלקה היתה מורכבת מאנשים שונים מכל מיני מקצוע, משלח-יד וסוגי-מלאכה. הם היו באים בזמנים שונים בערב לככר-המפקד, בהתאם לשעת גמר עבודת יומם. כולם השכילו למצוא זמן-מה לאימון. קצינים וסמלים מחיל-המילואים, שחדשו את ידיעותיהם במחנה הצבאי הקרוב ביותר, נתנו את ההדרכה הנחוצה. שתי החובות העיקריות שחלו על מחלקה זו הן: תצפית בשטח המסור לדאגתה

* יחידות-המשנה של „משמר-הארץ“ — כיתות, מחלקות, פלוגות וכו' — שונות בהרכבן מן המקובל בצבא הסדיר, ועל הרוב הן גדולות הרבה יותר. — המערכת.

והודעה מהירה ומדויקת אל מטה המחלקה ואל הגוף הקרוב ביותר של הצבא הסדיר, במקרה של ירידת צבא-אויב מן האויר. בפעולות אלה עושה "המשמר" מתוך מגע אמיץ עם יחידות הפרוץ-קטורים ועם משמרות אנשי-התצפית, שרשתם פרושה על פני כל הארץ. החובה השניה היא השמדת סוככני האויב. במקרה שאפשה לתפוס את הפולשים האלה תוך כדי ירידתם יש להתקיפם במישרין, גם אם הם עולים בהרבה על המתנדבים, הן במספרם והן בציודם. אולם לאחר שהגיעו לקרקע, אחזו בכלי-נשקם וערכו עצמם במבנה-קרב, יהא תפקידם של המתנדבים על הרוב, מוגבל. עליהם להתבונן, לצאת בעקבות האויב, או לרתק אותם למקום עד בוא התגבורת.

עוד תפקיד שלישי, קטן יותר, מוטל על אנשי "משמר הארץ" – להלחם בפעולות הרסניות. רשאים הם, בשעת מילוי חובתם, לאסור כל איש שחזותו ופעולותיו הן חשודות ולמסרו בידי המשטרה. לפי שאינם מרוכזים במחנה או בקסרקטין בדומה לצבא סדיר, כי אם מפוזרים על פני הארץ וכוללים בתוכם את כל משלחי-היד והשדרות החברתיות, יש בצירוף הזה של חייל ואורח כדי למלא תפקיד מועיל של ערנות מתמדת.

חובתו הרביעית של "משמר המולדת", אשר בה ראשית יסוד קיומו ומוצאו, היא פעולת ההתגוננות הסטטית. האסונות שבאו כחתף על צבאות צרפת נגרמו במידה רבה בעטייה של עובדה זו, אשר מאחורי קו-מגינינו לא היה כל ארגון הגנה בעומק, ומשחדרו הגרמנים אל "הבלתי-נחדר", מסוגלים היו להציף את הארץ בטוריהם הממונעים והממוכנים. המהירות העצומה, בה מסוגל כוח מודרני מוכן להכריע כוח בלתי מוכן, מנעה מן הצרפתים את האפשרות להפיק תועלת מן הלקח שלמדו, ודאי, בשעות הראשונות של פרשת-אסונם. אכן מחיצת התעלה, המוגנת על ידי אש מן הים ומן האויר, נתנה לבריטניה ריוח של זמן כדי להגשים למעשה את הלקח שלמדו ולאחוז באמצעים הנחוצים כדי לעמוד בפני הסכנה החדשה.

בהתאם לכך נוסדו וגויסו יחידות "המתנדבים להגנה מקומית", לא רק באזור החוף כי אם גם הרחק בפנים הארץ, ואחד מתפקידיהם החשובים לתת אנשים לשמירת המעברים אשר בהם מוכרח צבא פולש לעבור. עמדותיהם, – גשרים, רחובות-כפר, או מעברים צרים, – הוכשרו להגנה מקפת, ואם כי אינן חזקות עד לבלתי התגבר עליהן, הרי הן עלולות על כל פנים לעכב את האויב כמה שעות. על ידי קבלת חובה זו עליו הקל "משמר המולדת" בהרבה על הצבא הסדיר, בפטרו אותו מפעולות של הגנת-מישרין, וכן מפזור הכוח, ובאפשרו לו להתרכז באימון כדי שיהיה מסוגל בשעה המכרעת לפעול נגד האויב פעולה תוקפנית בגופים ממונעים גדולים.

והרי אנו למדים איפוא, שבמקרה פלישה יהיו חלקי "משמר הארץ" בקו הראשון של המערכה. גאים יהיו על זכות זו. וההכרה שהם מגינים על בתיהם ממש תחזק אף תמריץ את התלהבותם.

עתה נוכל לשוב לפרטי הענין ולפרשת ארגון המחלקה שלי גופא למילוי תפקידיה. מתחילה דומה היה, במחלקה שלי על כל פנים, כי בכוח של מאתיים נפש בערך נוכל לספק על נקלה אנשים לכל עמדות-התצפית ולנקודות התורפה. אולם אנשים העושים כל היום את מלאכת יומם ומקדישים אחר-כך את שעות-הפנאי שלהם לאימון, אי אפשר לדרוש מהם יותר מתורגות-חובה של לילה אחד בשבוע. הרי שעמדה הזקוקה לשלשה אנשים לכל הפחות, דורשת עשרים איש ואחד. לאחר

שנקבעו אנשים לשירות-שליחות ולמשמר-זקיפים פנימי, נמצא כי יכולים אנו לתת אנשים לחמש או שש עמדות לכל היותר.

כמו כן קל היה להחליט, אילו הן עמדות התצפית שיש לשים אנשים בהן. לא כן בנוגע לנקודות העלולות להפגע; כל הרשויות האזרחיות דרשו הגנה למוסדותיהם שלהם, ולא היתה כל אפשרות לספק מתנדבים לשמירתם. אכן בדרך כלל נפתרה השאלה הזאת בתבונה: כל הגופים הגדולים, כגון חברות מסילות הברזל, משרדי הדואר ובתי החרושת הגדולים נדרשו להקים יחידות או יחידות-משנה של "מתנדבים" משלהם, ולהיות אחראים לבטחון עצמם.

בעיה קשה ביותר, מיוחדת במינה, היתה ענין מינוי חבר הקצינים לחיל "המתנדבים". כל קצין-לשעבר וכל סמל-לשעבר, בגיל מתאים ובריאות גופנית מספקת נבלעו לתוך הכוחות הסדירים, ולו גם לשירות אימון ומשרד, — עוד זמן רב לפני שהמלחמה קבלה צורות בלתי-משוערות ובלתי נעימות. מלבד זה, הלא עוד שנה בערך לפני שהופיע ארגון המתנדבים כבר פעל שירות הג"א, והוא קלט, כמובן, את מרבית האנשים הנותרים הראויים להנהגה ולנטילת אחריות. הרי שלא נותרו הרבה בשביל הגוף החדש. מזלי אני בנידון זה היה ביש ביותר. אני הייתי ראש פקחי הג"א באזורי. כנושא בתפקיד זה אספתי, בהתאם לחובתי, את כל האנשים הטובים ביותר שיכולתי למצוא, שלושים וששה במספר, לעבוד כפקחים, ושלושים וששה נוספים כסגני פקחים, ואולם שבעים ושנים איש מהוים שיעור יחסי גדול מכוח ההנהגה הממשי שיש למצוא במקום המכיל כארבעת אלפים נפש, אשר מבוחר גבריו כבר נלקחו ממנו על ידי גיוסי הצבא. משנתמניתי מפקד של המחלקה (ב"משמר-הארץ") קוייתי שאוכל לנצל כמה מן הפקחים שלי בהג"א בתפקיד של מנהיגי כיתה וקבוצה והם אף נטו מאוד לכך, כי רצו יותר בפעולת-מישרין ממשית, בתפקיד של לוחמים, מאשר בפעולה של הדרכת האוכלוסין ומתן-עזרה להם בשעת התקפת אויר, — תפקיד שאף הוא דוחק אך פחות מושך את הלב. אולם שלטונות הג"א ידעו לבחור בטוב ומאנו בפשטות להפרד מעל איזה פקח שהוא. איך שהוא, אחרי הקירה ודרישה יסודית הצלחתי לגלות מעט אנשים מסוגלים. אמנם רבים היו האנשים אמיצי-הרוח ורחבי-הלב, המוכנים לכל עבודה, אולם לדאבון הלב לא היו בריאים למדי בשביל כך. משנתמניתי למפקד של פלוגה, ואחרי כן למפקד של בטליון באותה סביבה דלה, וראיתי, כמובן, הכרח למסור לממלא מקומי אותו חבר עוזרים שהשגתי, צפה לפני שוב, פעמיים, אותה הבעיה מחדש. כדי להמנע מכל סכנה, אף הקלה ביותר, של חדירת אנשי ה"טור החמישי" לבין המתנדבים, חייב כל מועמד לעבור לפני בקורת המשטרה בטרם יתקבל. ארגון המתנדבים מורכב מאנשים צעירים מבני שבע-עשרה וזקנים עד גיל ששים וחמש בין חבר קציניו אתה מוצא אנשים העתידים עוד להקרא לצבא ומיור-גנרלים שכבר יצאו בדימוס. בין מפקדי המחלקות אתה מוצא גנרלים שלמים וחנונים מוכשרים. אין כאן כל דרגות לפי התואר-הצבאי, בלתי אם לפי התפקיד. אף שאלת ההצדעה טושטשה. אמנם חוקי הצבא חלים גם על המתנדבים, אולם יכולים הם להשתמש מלחץ החוקים האלה בתוקף סעיף אחד בחוזה שלהם, אשר לפיו רשאים הם לדרוש פיטורים אגב הודעה של שבועים מראש. שיטה זו, המתנגדת אמנם לכל הנסיון הצבאי של הדורות, פעלה עד עכשיו להפליא; וראשית כל משום שגם האנשים וגם המפקדים, היושבים על הרוב באותו מקום מכירים אלה את אלה מקרוב. ושנית, בגלל ההתלהבות האמתית שעוררה תנועה זו. בכל

מקום שנמתחה בקורת על המפקדים, היה הדבר על הרוב משום שהם דרשו פחות מדי מן האנשים ולא יותר מדי. האנשים, שרבים מהם השתתפו בשירות פעיל, ידעו היטב כי חייל בלתי מאומן וחסר-משמעת יש בו משום פורענות יותר מאשר משום ברכה.

דרגת התפתחות מעניינת יש לראות במוסד שהוקם בנדיבותו של בעל עתון בריטי מפורסם, – בית ספר להדרכה בשביל „משמר הארץ“ באוסטרלי פרק. מלמדים שם גישוש, התגנבות, יריה (בכלל זה יריה באוירונים), התקפה על טנקים, הגנת בנינים, קרב-רחובות, תחבולות מלחמת-הגרילה, והסואת אנשים ועצמים. ההוראה היא במידה רבה שלא לפי המקובל עד עכשיו, והמורים הם מספר מומחים אשר כמה מהם נלחמו במלחמת האזרחים בספרד ובקרבות האחרונים ביבשת אירופה. ההוראה נתנה תוצאות מצוינות, עד כדי כך, שמיניסטריון המלחמה גילה רוחב מבט, שרק לעתים רחוקות מחוננים בו מיניסטריונים של מלחמה, והעביר את בית-הספר לרשותו, והוא מוסיף לפעול עכשיו, במידה רבה בעזרת המורים הראשונים ולפי הקיום שהם הנהיגו. כיום שולח „משמר הארץ“ מכל קצות הארץ מפקדי פלוגות, מחלקות וכיתות ללמוד את תורת המלחמה להגנת ארץ המולדת – תורה שבמשך 900 שנה לא היתה בריטניה זקוקה לה למעשה. האנשים האלה חוזרים ליחידותיהם כמדריכים, והרעיונות שהם מקנים עתידים כנראה לעשות רושם מרענן על אימון החורף.

„משמר הארץ“ הוא נסיון חדש לארגון צבאי, כדי להיענות לתנאים מיוחדים. ראשית הקמתו חלה במחצית חודש מאי 1940 וכוח מתנדב זה, העושה שלא על מנת לקבל פרס, גדל במשך שבועות מספר והיה למחנה צבא עצום המונה יותר משני מיליון אנשים – וזה בלי למעט אף במשהו את המקורות שממנו נשאבים הכוחות לשאר שירותי הלוחמים – ולא עוד אלא שהוא מסייע למעשה לשירותים אלה, בתתו אימון בר-ערך להמוני מתנדבים צעירים, אשר יגויסו בבוא שעתם. „משמר הארץ“ טרם התנסה במדור האש, אולם ותיקי-המלחמה שבשורותיו, שהשתתפו בקרבות רבים בעבר, אין להם כל ספק בנוגע ליכלתו של „המשמר“ לעמוד גם בזאת ובכל אשר יבואהו.

אלפרד קר

כ ל ל י - פ ט ר ו ל ל מ ש מ ר - ה א ר צ

המחבר, בעל נסיון רב במלחמת גרילה, משמש עתה כמפקד כיתה ב„משמר-הארץ“. רשימה זו היא מספרו: „The Home Guard Handbook“ – המ.

פלישת הסוככנים בבלגיה ובהולנד מלמדת אותנו, שאין זה מחכמה כלל וכלל להשתער ולהתנגש עם הפולש פנים אל פנים; באשר זינו העדיף יקנה לו במקרה זה יתרון מכריע. מן המועיל יותר לפעול כנגדו מן המסתור. ועוד, לפי שהגוף הפולש מחולק ליחידות קטנות מפוזרות, הרי זה מחייב גם צורת התנגדות דומה לזו. כאן מוצעת שיטת-אימון, שלפיה תוכלנה יחידות „משמר הארץ“, – בעזרת פטרולים מאומנים יפה במלחמת הגרילה, – לפעול בהצלחה במקרה של פלישה כזאת.

דרכו של האויב במקרים כאלה כך היא: תחילה הוא עורך התקפה מן האויר על השטח הנועד לפלישה, בפצצות ומכונות-יריה מניס כל איש במקום לתור לו מחסה, ובוה הוא מבטיח עצמו מחשש של התקפה נגדית. אז יורדו חיילים בסוככים, לעתים רק מגובה של מאה מטר בלבד. ויש בזה משום יתרון למתגוננים, באשר מגובה זה תהיה הירידה רעה לעתים קרובות, כי היורדים יוטלו בכוח ארצה. אם יופתעו על ידי יחידות הפועלות מן המחבוא, יהא זה קושי-משנה בשבילם.

אם יש אפשרות להתקיף את הסוכך בעודנו באויר, התקיפהו. אל תעקוב אחריו ברובך בנפלו, כי אם כוון את הרובה משהו למטה, בכיוון נפילתו, הוסף להחויק אצבעך בלחיצה ראשונה, אחרי כן תן לאויב לגלוש מטה עד שיראה בכוונות של רובך, ואז תירה. בדרך זו מתמעטות מאוד האפשרויות להחטיא. ושוב, כוחו של האויב עדיף בזיונו, ובמקרה שפמות האנשים שוה, איש כנגד איש, יש לו יתרון בהתנגשות גלויה. אולם ידיעת הארץ והיכולת להתקיף אותו מן המחבוא, תכריע בהרבה את יתרונו בנשק.

במקרה של חוסר מחסה, או של מחסה מועט, עליך להשתטח על הארץ לשם התקפה; על ידי כך תיטיב גם את קליעתך, בהשענך על מרפקיך, ותשים במידה פחותה את גופך מטרה לאויב.

אם אחרי ירייתך סבור אתה כי האויב מחוסל, אל תתקדם עד שתבוא פקודת מפקד הכיתה; ובטרם יתן מפקד הכיתה את פקודתו להתקדם, עליו להיות משוכנע כי אמנם האויב אינו עוד - בר מלחמה. משנתקבלה הפקודה, אל תקפוץ ואל תרוץ להוכח בתוצאות. המתן רגע, ואז תתקרב בוחילה על גחונך ותתבונן מקרוב. לעתים קרובות מדי נהרגו חיילים בידי אויב שנחשב כמת. משנקבעה העובדה, ללא כל ספק, שפלוגת הפולשים חוסלה, קח את כל הנשק שלהם והסתלק עמו אל בסיסך. הדבר נחוץ ביותר ולעולם אין להסית ממנו את הדעת.

הנסיון הראה, שיחידת סוככים כזו של האויב מכילה, על הרוב, משנים-עשר עד עשרים איש. לפי שמשמר הארץ יפעל בכיתות באותו גודל בערך נחוץ לאחוז בשיטת פטרולים. חשוב הדבר, שהכיתה תלמד לפעול כפטרול, בפיקודו היחיד של מפקד הכיתה. יש לפתח את רוח הפעולה המלוכדת, ויש לעורר את חברי הכיתה לפעול פעולת-שיתוף ברוח של ערבות האחד בעד הכלל וערבות הכלל בעד האחד.

פעולת הפטרול הנבונה והמוצלחת דורשת שחברי הכיתה ילמדו להתנועע ולפעול בשקט ולא להיות נראים לאויב. לנוע בשקט, פירושו: להרים בבת אחת את הרגל מעל הקרקע, כמו בשעת "דריכה במקום", באופן שהעקב והבוהן תגענה בקרקע בזמן אחד, כהליכת שטוחי-הרגלים. לעולם תתהלך בצעד שבור, בשעה שאתה נמצא בפטרול, ואל תנסה בשום פנים לצעוד צעד קצוב, רגל ברגל עם כל החברים. משום שהילוך כזה עלול להשמע ממרחק. לעולם אל תלך בדרך הכבושה או בשביל-אבנים, אם יש אפשרות להלך על פני קרקע רך או ברצועת-עשב.

אנשי הכיתה בשמשם בפטרול צריכים להיות ערוכים בצורה זו: בראש ילך גשש, בערך במרחק עשרים צעד* מן האיש אשר מאחוריו, אשר יפעל כגשש שני, מקשר. אותו מרחק* יבדיל בין הגשש השני ובין מפקד הכיתה הבא אחריו; שארית הכתה באה אחריהם, איש אחרי איש, בשורה אחת או בשורותים משני עברי הדרך או השביל. האנשים רחוקים זה מזה כדי חמשה צעדים. משיבוא הגשש הראשון במגע עם

* מרחק זה אינו קבוע והוא תלוי בפני-הקרקע; הוא יכול להיות גדול יותר בנוף פתוח וקטן יותר בנוף סגור. - המערכת.

האויב יאותת את הידיעה לגשש המקשר, שחובתו היא לשמור תמיד על קשר-עין עם הגשש הראשון. הגשש המקשר אף הוא יאותת על כך למפקד הכיתה, אשר יעצר מיד. אם מפקד הכיתה נעצר במקומו, מיד גם על שארית הכיתה להעצר באורח אוטומטי.

אנשי הכיתה האחרונים צריכים לשים עין פקוחה על העורף. האיש האחרון בכל שורה ושורה יצפה את השטח אשר מאחוריו. האנשים הראשונים* יצפו את האגפים אשר מימין ומשמאל. לאחר שסימני הגשש על מציאות האויב יגיעו למפקד הכיתה, עליו לקבל מאת הגשש-המקשר ידיעות נוספות על מקומו של האויב ועל שיעור עצמתו; וכך נעשה הדבר: הגשש-המקשר שקיבל את האות מאת הגשש הראשון מתקרב אליו בזהירות קדימה, ומיד הוא חוזר מהר ובשקט אל מפקד הכיתה**. בתנועות זרועותיו יאותת המפקד לשאר אנשי הכיתה כי יתפסו עמדות משני צדדיו. המרחק בין איש לאיש הוא של מכנה פתוח.

כדי להצליח בפעולות גרילה, נחוץ שמפקד הכיתה יראה תבונה ויזמה בניצול פני השטח ויהיה מוכשר לבחור לו דרכים המאפשרים מסתור, למען תוכל הכיתה שלו להתקדם לקראת האויב מבלי שתראה. כן עליו לזכור, שיסוד ההפתעה מגדיל בהרבה את ערך אשו, ולמען ישיג את התוצאות הטובות ביותר מבחינה זו עליו למנוע את כיתתו מלפתוח באש עד שתבוא בטוח קרוב כל-כך, שמן הנמנע הוא שתחטיא את המטרה.

בשעה שמפקד הכיתה מתכן את דרכו אל קרבת האויב, עליו לחשוב באיזה אופן יוכל לקרב את אנשיו במדה מספקת בשביל לטפל באויב, ובו בזמן חייב הוא לקבוע עמדת-אש במקום נוח, שממנו יוכל לכסות על התקדמות הכיתה במקרה שיהא בזה צורך. אם בציוד הכיתה נכלל גם מקלע יש לקבעו בעמדה מתאימה, כדי לשמש אמצעי עיקרי לאש מכסה.

השיטה הטובה ביותר להתקדם בתוך שטח הקרוב מאוד אל האויב היא ההתקדמות על ידי "קפיצות" ממגמה למגמה. ראשית כל יתגנב הגשש למקום קבוע מראש, אשר יש בו מחסה מתאים. משיגיע לשם יאותת לגשש השני כי יצטרף אליו. אחרי הגשש השני ילך מפקד הכיתה לבדו, בהניחו לשארית החבורה, בפיקודו של סגן המפקד, ללכת אחריו באותו אופן. אחרי כן נדברים בדבר המגמה השניה, ומבצעים את "הקפיצה" באותו האופן, וכן הלאה, עד שכל הכיתה נמצאת במקום הקבוע מראש להתנגשות עם האויב.

כדי לעבור שדה פתוח בשטח הקרוב לאויב, התכופף לארץ, השתטח ועשה דרכך בזחילה עקלקלה. כל התנועות צריכות להיות אטיות ומחושבות. עליך לזכור כי צבע מדיך ממוג אותך עם הסביבה ועל ידי כך קשה לגלות אותך. רק על ידי תנועות מהירות, חטופות, תרגיש בכך עין הצופה של האויב. אם אתה חושש שהאויב השגיח בך, שכב דומם למשך רגעים מספר.

הדרך האידיאלית לעבור בה היא זו הנותנת מחסה מספיק מאש האויב ומסתור מעינו לכל אורך הדרך, ובו בזמן היא נותנת לך עמדות אש ונקודות-תצפית טובות בדרך. לעולם יתן מפקד הכיתה את דעתו על כך, שאם אמנם שטח נמוך נותן מחסה טוב ביותר, הרי השטח הגבוה מספק את האמצעים הטובים ביותר למתן אש ולתצפית.

* או אחרים שייקבעו לכך ע"י מפקד הכיתה. — המערכת.

** זו אינה אלא דרך פעולה אחת ולא תמיד נוהגים לפיה; לעתים קרובות, למשל, מבכר מפקד הכיתה להתקדם אל הגששים שהרגישו באויב, כדי לסקור בעצמו את המצב בטרם יחליט על פעולתו. — המערכת.

מכאן אתה למד, שהדרך הטובה ביותר היא זו המאחדת בתוכה את המעלות של השתים. מכיון שנחוק בהחלט להמנע ממתן אש עד אשר תקרב הכיתה אל עמדת האויב ממש, מוטב לבור את הקו הנותן את המסתור הטוב ביותר לכיתה.

שטח שאינו נראה לאויב מפני מבנהו נקרא "שטח מת". "שטח גלי" יקרא לקרקע העולה ויורד בשפועים רכים; הכיתה אשר תדע לנצל את החללים שבין שיפוע לשיפוע תוכל להתקדם מבלי שיראנה האויב, ותהיה מוגנת מפני אשו. כן מונע שטח כזה כל נקודות-עזר לקבוע טוחים.

משוכות-נצרים ושיחים נותנים מסתור אידיאלי מעין האויב אך לא מן האש שלו. כדי לצפות את האויב מתוך כיסוי של שיח או גדר, או מתוך כל מסתור שהוא, עליך להשתוחח תמיד אל הקרקע; אחרי כן תתרומם לאט, כשאתה צופה למולך, תחילה על ברך אחת, אחרי כן על השניה, וכך תנסה להתרומם בצד הכיסוי. לעתים קרובות קל יותר לצפות מן החלק הנמוך של שיח או גדר; במקרה זה אתה עלול פחות להתגלות. לעולם אל תקרב אל מחסה ואל תתחיל בתצפית במצב של עמידה. כיתות המשמשות כפטרול-לילה צריכות לנוע בשקט, ורווח (של ארבעה או חמשה צעדים) מפריד בין איש לאיש. אם האיש הראשון בכיתה נעצר, עושים כל השאר מיד כמוהו.

אם אנשי כיתה הנמצאים בפטרול או בתחום שטח האויב מוכרחים להחליף דברים ביניהם עליהם לדאוג שקובעי הפלדה שלהם לא יפגעו זה בזה; בלילה עלול הקול הזה להשמע ממרחק הגון.

לעולם תשא את הרובה באופן שיהיה נוח להפעילו בלי שהיות ודאג לכך שחלקי הרובה הנוצצים, כגון עקב הקת או הבריה, לא יתבלטו, ככל האפשר.

אם בקרבת הכיתה יש איזה אור, - זיקוקין, אור-פרווקטור, או אופק בהיר - עליך להתקדם כשפניך וידיך שרויים בצל; לעולם אל תשא פניך או עיניך מבלי להאפיל עליהם. אפשר לראותם בלילה ממרחק.

אם יש חשש שהאויב נמצא בקרבת מקום, חייבים מפקדי הפטרול להעצר אחרי כל כמה צעדים בשביל לבחון כל אות אפשרי למציאות אויב. בליל ירח יש לנוע תמיד מצל לצל, ולנצל כל שקערורית ומשקע המזדמנים בנוף. אם הרגיש בך האויב השאר במקומך בשקט או שכב חרש על הקרקע. האויב לא יוכל למצוא את מקומך בלי חיפוש ממושך. לעולם אל תהלך לאורך קו-הרקיע.

יש לשים לב לפרטי הציוד כדי למנוע קול קשקוש, כן יש להמנע בהחלט מדיבור, משיעול אף מלחישה (לחישה מבין השינים עלולה להשמע ממרחק רב). מן המועיל יותר להשתמש באיזו צורה של איתות. אך אם יש נחיצות מוחלטת למסור איזו ידיעה או הערה בדיבור יש לעשות זאת באופן חרישי ביותר.

כשיש הכרח לסגת, אם אגב פעולה או מתוך שאתה נפתע על ידי כוחות אויב חזקים משלך, הסוג תמיד כשאתה ערוך ברוחים של מבנה פתוח, אולם מתוך הקפדה שלא להבדל משארית הפטרול. טוב ונכון הדבר לקבוע מראש מקום, אשר שמה יתכנסו שוב אנשי הכיתה, במקרה שהם מתפרדים אגב נסיגה.

אם האויב מפתיעך בלילה, עצור באשך והערך את עצמת האויב בדרך אומדנה לפי נצנוצי הרובים שלו. השב אש מתוך מחסה. תן עינך בנצנוץ-היריה של רובה-אויב, אחר כך תכוון את רובך לאותו מקום; חכה ליריה שניה ואז תשיב אש מהירה ומדויקת למקום שראית את הנצנוץ באחרונה.

אם ראית את האויב נע בעד סבכי עצים או פתחי גדרות, אל תוליך בשום

פנים את כיוון רובך בעקבותיו, אלא חשב היטב את הגובה המסוכן לו ביותר, פֶּן את רובך לעבר הפרצה הקרובה של הסבך או הגדר, תן לאויב להגיע אל כוונות רובך ואז תירה. לעולם אל תירה באיש יחיד, כי יש חשש פֶּן תגלה על ידי כך את עמדתך לכוח אויב גדול הרבה יותר, והתוצאות עלולות להיות טרגיות. אם איש יחיד של האויב מתקרב לעמדתך, הוסף להסתתר עד אשר יעבור על פניך, או תכריע אותו מערפו, בלי להקים רעש, ומוטב שתעשה זאת בכידון. אם אתה נמצא במקרה זה בתפקיד של גשש לכיתתך, הזהר את הגשש־המקשר, והוא מצדו יזהיר את הפטרול. ואתה הוסף להסתתר ותן לאויב (האיש היחיד) לעבור על פניך, על מנת שהכיתה תטפל בו.

קרוב ביותר לשער, כי כל פלישת אויב, בין בסוככים ובין במטוסים מובילי־צבא, תעשה בשעות החשכה או בדמדומי אור השחר. מטעם זה חשוב מאוד שכיתות „משמר הארץ” תלמדנה היטב את סדרי הפטרול ודרכי פעולתו בלילה. ראשית כל עליהם ללמוד להבדיל בין אוהב לאויב. ביחוד חשוב לקבוע אמצעים להבחנה בכיתות אחרות של „משמר הארץ” העלולות לפעול בסביבה.

קרוב לשער, כי אירון של האויב שינסה להוריד צבא יטיל זיקוק בטרם ירד לארץ. על כל פנים קול המטוס בחוגו יתן איזה מושג על השטח בו נעשית הפלישה. בשעת הורדת סוככנים יחוג המטוס מעגל באויר כדי שכל אנשיו יגיעו לארץ בתחום של שטח מסוים ככל האפשר.

משהוזעקה הכיתה והיא מתקדמת להתקיף את האויב, עליה לערוך את עצמה במבנה של „ראש־חץ”. אם האויב מתעכב כדי לקבץ את כוחותיו, תוסיף החבורה להתקדם עד לנקודה נוחה. מפקד הכיתה תופס ראשון את עמדתו, והשאר מחכים בהסתר איש איש עד בוא תורו להתקדם ולתפוס לו עמדה. בכל זמן התמרון הזה אסור להשמיע הגה או איזה קול שהוא.

אם מפקד הכיתה בטוח למדי שקרבת האויב ומספרו מחייבים פעולה, יכוון כל איש מן הפטרול, ככל האפשר, את רובהו כלפי איש מן האויב, בסדר משמאל לימין. מפקד הכיתה ישתדל להתקרב כדי 25 מטר, לכל היותר, אל האויב בטרם יפתח באש. כיוון מדוקדק נחוץ כדי שצורר־יריות אחד יספיק לחיסול המתנגד. לאחר שמפקד הכיתה סבור שכל איש מכיתתו מכוון את רובהו אל איש מן האויב וכי כל נְצֵרוֹת הרובים הותרו, יתן אש; יריתו משמשת אות לכל השאר לירות בבת אחת.

אחרי צורר־יריות זה עליו להחזיק את החבורה במחסה, אולי נחוץ יהיה לתת צורר־יריות שני. אם מפקד הכיתה בטוח שהאויב הושמד, יתקדם עם כיתתו, כשהם עוברים את שטח הבינים, מלחיתים לארץ ומחזיקים את הנשק במצב הכן. יש להזהר מאוד בהתקרבות לאבדותיו של האויב. התבונן בהם היטב־היטב במשך שניות אחדות בטרם תתקרב לבדוק אותם. השְהִיָה אחרי ירית הצרור לא רק מעירה מבוכה בלב שרידי־האויב, אלא שהיא גם מאפשרת לחבורה לחסל את השרידים מבלי לסכן איש. אחרי הפעולה חייב הפטרול לערוך בדיקה קפדנית ולאסוף את כל הנשק והתחמושת של האויב ולהסתלק עמם לעורף, או למעון הכיתה. אם אין לחבורה כל תחנה קבועה בקרבת מקום לשדה הפעולה, יש להחביא את הנשק בין שיחים עד שיהא הפטרול בטוח כי אין עוד כל אויב בסביבה ויוכל להסתלק אל בסיסו. אם יש הכרח לכיתה לסגת, אם משום שכוח האויב הוא גדול בהרבה משלה, או משום תנאים בלתי־נוחים לפעולה, תהא זו מחובתו של מפקד החבורה לדאוג

שאנשיו יוצאו מן המיצר מתוך סיכון מינימלי.

כיתה הנסוגה לנוכח האויב מכסה על נסיגתה על ידי שימוש במשמר-עורפי. חובתו להבטיח לגוף העיקרי של החבורה נסיגה שקטה. ראשית כל יש לסייר את הדרך חזרה, לשם בטחון מפני חשש מארב. סדר התנועה הזאת הוא כמעט כסדר ההתקדמות, אלא שהגששים אינם מתרחקים כל כך מן הכיתה. אם בציוד הכיתה נכלל גם מקלע, על המקלען ועוזרו לתפוס, לאחר שקבלו פקודה על כך, עמדה החולשת על דרך הנסיגה. עמדה זו עליהם לתפוס במינימום של זמן, וממנה עליהם לכוון אש מתמדת אל נתיב התקדמותו של האויב. הפטרול יתפרש במידה מספקת בשביל לחמוק משדה האש, ואף הוא מצדו יתפוס עמדות כדי לכסות על נסיגת אנשי המקלע. וכך חוזר ונשנה הדבר עד שהכיתה הצליחה להתרחק מדרכו של האויב, או עד שתוכל לתפוס עמדות הנותנות יתרון בידה, אשר מהן תוכל להחל שנית בפעולה בתנאים נוחים יותר.

מ א ר ב י ם

יערות וחורשות מהוות מקום אידיאלי למארב. שבילים העוברים במקומות מיוערים בצפיפות, מקום שיחים וגידולי-שרך עבותים, נוחים ביותר למטרה זו. אם אתה בוחר מקום למארב עליך לבדוק מראש אם יש כאן „דרך-הסתלקות“ מהירה ומוגנת, במקרה אם יחידת האויב תמצא חזקה מדי, שלא לפי כוחה של הכיתה. אולם קרוב יותר לשער, שכוחן של יחידות האויב שיש להתנגש אתן יהיה ככוח הפטרול בלבד, או לכל היותר כפלים ממספרו. במקרה כזה אפשר לחסל את רוב האויב אם תנתן תשומת-לב ודאגה מספקת לקביעת מקום טוב לפטרול ולמקלע שלו. ברימון-יד יש להשתמש רק אם הפטרול שלך מובטח במחסה מספיק מרסיסי הרמון. אם במארב אתה מוצא שיפועי-קרקע או גבשושיות, או אפילו עצים גדולים תיטיב לעשות אם תשתמש ברימוני-יד ככל האפשר, בתנאי שהפטרול ימצא במרחק של 20 ירד, לפחות, מנקודת ההתפוצצות. לא מן הראוי להסתיר את הכיתה בתוך חריץ או תעלה. כי במקרה של תשובת-רימונים מהירה מצד האויב תהיה החבורה נתונה לכל עצמת ההתפוצצות בשטח מוגבל, והתוצאות תהיינה נוראות. כדי להיטיב את פגיעת המקלע טוב לקבוע על עץ סמוך, בעזרת פיסת-נייר או גיר, תו-כיוון מסייע. בהתוותך את האות הזה שים לב לכך שיהא בקו אחד עם לב „מסמן“ כשהוא עומד זקוף.

על הכיתה לתפוס עמדות בצד-השביל הנותן אפשרות להסתלקות טובה ביותר. יש לערוך את האנשים במבנה פתוח, בריוח של ארבעה-חמשה צעדים בין איש לאיש. מפקד הכיתה יתפוס עמדתו באמצע הטור, והמקלע צריך להיות קרוב אליו למדי, למען יוכל המפקד לכוון את אשו מכלי להשתמש בדיבור. האות ליריה ינתן על ידי מפקד הכיתה. לאחר שנכנסה יחידת האויב לתחום המארב יירה מפקד הכיתה אל האיש הנראה לו כתופס בשורת האויב מקום דומה למספרו הוא. היריה הזאת היא האות לכל אנשי הכיתה לירות בבת אחת. מן הראוי שהמקלע יכנס ראשון לפעולה, ויתר אנשי הכיתה, המכוונים רוביהם איש-איש כנגד האיש אשר בשורת האויב ממולו, יכנסו לפעולה כמעט בעת ובעונה אחת עם המקלע. אף במקרה פעולה מן המארב יש לנהוג אותה הזהירות אגב התקרבות אל אבידות האויב, וכן לאסוף את כל הנשק והתחמושת. אם המארב נכשל יסתלק כל איש מן הכיתה לבדו, ואחרי כן יתכנסו יחד במקום הקבוע מראש.

ביעור סוככנים

פרק מתוך ספרו של המחבר "Hints For The Home Guard"

הגרמנים פיתחו ושיכללו את ענין הורדת הצבא על ידי אוירונים וסוככנים. ואין ספק שהם הגיעו למדרגה גבוהה של יכולת בתמרון זה, כפי שהוכח הדבר בארצות השפלה. אכן כל הדינים וחשבונות מוסרים, כי התמותה בין הצבא היורד היתה גבוהה.

סוככנים ביחידות קטנות נוהגים לרדת בשעות החשכה או הדמדומים. הם יתכנסו יחד, אם עליהם לפעול ככוח אשר עליו לכבוש מקום מסוים ולהכשיר את הקרקע לאחרים אשר יבואו; או שהם יתפזרו ביותר, אם עליהם לפעול כמרגלים ותבִלְגָנִים. הם אולי ישכבו במנוחה עד אור היום, שאז יוכלו להתערב בין האנשים המהלכים בסביבות הכפר. על כן כל הנמצא מהלך בשעות החשכה יחקר מיד. הרי זו אחת המעלות של "משמר הארץ" שהם כולם אנשי המקום ויכולים לחקור את הזר מהר מאוד, בשאלם אותו שאלות בעניני המקום. יש לטכס שאלות כאלה מראש, באשר לעתים קשה למצוא בו ברגע את השאלות המתאימות.

משנראו סוככנים יורדים באיזה מחוז, קשה להיות בטוח שהם נתפסו כולם. צריך לעשות כל מאמץ כדי לתפוס את הרוב. הרי הם זרים בארץ זרה; כי אם גם מכיר אדם היטב את אחד המחוזות, אף-על-פי-כן אם יפול פתאום לתוך שדה, קשה לו לדעת היכן הוא נמצא. והן אך מעטים מהם, בערך, עלולים היו להיות במחוז קודם לכן.

כדי למצוא ולשבות אותם עלינו להעמיד עצמנו במקומם. עלינו לשאול את עצמנו, לשם מה באו? מה הם רוצים לעשות? באיזו דרך יבקשו לבצע את חפצם? אם נוכל לענות על השאלות האלה, הרי נוכל לדעת, בערך, את תכניותיהם. על כל פנים, מכיון שאנו מכירים את סביבתנו, יודעים אנו את המטרות הצבאיות החשובות אשר במחוזנו ויכולים לשער לשם מה בא האויב ומה ינסה לעשות. ענין אחר הוא, כיצד תיכנו לבצע את מעשיהם. אולם אפשר להכין על נקלה תכניות לסכל כמה שיטות התקפה ברורות.

ראשית כל אנוס האויב למצוא מהו המקום שהוא עומד בו; מטעם זה הוסרו כל השלטים והעמודים המציינים את שם המקום. הסוככנים הרוסים בפינלנד מצאו את דרכם על נקלה לפי עמודי הציונים ושמות הערים ותחנות מסילות-הברזל. הסרת השלטים אין בה כל תקלה בשביל תושבי המקום, ולפי שטילי-מכוניות פסקו כיום, אין זו אלא שאלה בשביל האנשים הבאים לרגל עסקיהם; אכן בשבילם הדבר מטריד מאוד. בימי חירום יעמדו זקיפים או אנשי "משמר הארץ" בכל פרשות הדרכים כדי לכוון את הצבא. ביקורים תכופים של מפקחים ידאגו לכך, שמקום איש המשמר לא יתפס באורח מסתורי על ידי סוכן גרמני, אשר אולי יתחפש כידידו של איש משמר, ש"זה עתה נסחלק לרגע"; ובינתיים כוונה התנועה במגמה בלתי נכונה. מיד אחרי כן יבקשו הפולשים להשיג ידיעות על אודות הצבא הנמצא בקרבת מקום, על מספרם, מקום מחנותיהם וסוגם, — אם זה חיל תותחים, חיל-טנקים או חיל-רגלים. שום ידיעות אסור לתת לאנשים שאינם מן המקום, אם אפילו הם לבושים מדים. קצינים יודעים היטב, היכן עליהם לקבל אינפורמציה; אדם ששואל אותך

יש לראותו כחשוד ועליך לשים עליו עין היטב כדי שתוכל למסור ידיעות עליו. כן עליך לזכור, שאם הוא מדבר אליך מעבר לגדר או למשוכת-נצרים יקשה עליך אחרי כן להכירו שוב, לפי שראית רק את חלק גופו העליון. צא ודבר אליו. החיילים הפולשים יקחו עמם מזון אשר עלול להספיק להם למשך ימים אחדים, וודאי שיקחו אתם קצת כסף, שטרות ניר אל נכון, ומזויפים אולי. זוהי אולי הסיבה להוצאה האחרונה של שטרות כסף בני לירה אחת, ויתכן שכל השטרות הישנים יוחלפו. אין ספק שמרגלים יוטלו בדרך האויר, אבל הם לא יהוו בשבילנו אותה הסכנה שהיו בשעתם בארצות אירופה. שם יכלו לשוב אחרי שאספו ידיעות, בדרך שאינה אפשרית כאן. מרגלים השולחים ידיעות באלחוט חשאי כבר נמצאים אולי כאן, ויתכן שהמרגלים המורדים לוקחים עמם מנגנוני שידור קטנים. מקובל היה לחשוב שהיורדים בסוככים זקוקים לגובה של כמה אלפי רגל, כדי להיות בטוחים שהסוכך נפתח בעוד זמן. אולם בסוככים המיוחדים מטפוס אָשְׁנֶר, שהגרמנים משתמשים בהם, יכול צבא לרדת מגובה של 100 מטר בלבד. אם הם נופלים מגובה רב הרוח מפזר אותם על פני שטח רחב ולא קל להם להתרכז או אף למצוא איש את רעהו. ואולם מגובה נמוך עלולים הם לנפול בתחום שדה אחד או שנים. כלי הנשק המתאימים מורדים בתוך כלים מובדלים, אשר משם אפשר לאספם. בשעת נפילת הצבא אין בידיהם אלא אקדוחים אנטומטיים, וכל אדם אשר רובה בידו יכול להתגבר עליהם על נקלה.

אנשי חיל התעופה של בנות-הברית במצוקה.

יש ללמוד להכיר את אנשי חיל התעופה המלכותי ואת כוחות התעופה של בנות הברית הנאלצים לפעמים לרדת בסוכך. ואלא הן הנקודות העיקריות שיש לשים לב אליהן: הללו ירדו למטה ביחידות, או שנים-שנים, או שלושה-שלושה, אבל לעולם לא ירדו יותר מששה בבת אחת. הם ירדו על הרוב מגובה הגון. אפשר לראות את האוירון ואת סימניו, או שאפשר לראות ולשמוע בהתרסקו. לעולם יהיה קושי להבדיל בין סוכך אויב הנתון במצוקה ובין איש מחיל התעופה המלכותי. ואולם אנשינו יש להם פספורט מיוחד, ולאחר שירדו לא ירוצו לבקש להם מחסה. פקודות מיוחדות ניתנו לאנשי חיל התעופה המלכותי לסייע בזיהוי.

ה. לב

הצתה צבאית

אמנם במלחמה של עכשו תחולנה הצתות צבאיות בתחום החזית רק לעתים רחוקות, אבל השימוש הרב בפצצות-בערה המוטלות על ידי אוירונים באזורים וערים שבעורף גורם לנו כי נתענין לדעת, מה הם העיקרים והטקטיקה שלפיהם נעשות ההצתות הצבאיות, מה יש לצפות בבחינה זו מהאויב, ואיך להתגונן מפניהן על הצד הטוב ביותר.